

Xuntas e combativas contra a violencia patriarcal

Publicación
online en
issuu.com

25 novembro 2018

Día Internacional para
a Eliminación da Violencia
Contra as Mulleres

Propostas Didácticas

CONFEDERACIÓN
INTERSINDICAL
Organización de Mulleres

Asemblea
de Mulleres

índice

Manifesto do 25 de novembro de la Asemblea de Mulleres do STEG.	Páx. 3
Xustificación e obxectivos	Páx. 5
Educación Infantil	Pág. 7
Educación Primaria. Alumnado de 6 a 9 anos.	Pág. 8
Educación Primaria. Alumnado de 9 a 12 anos.	Pág. 9
Educación Secundaria e Bacharelato Alumnado de 12 a 15 anos.	Pág. 10
Educación Secundaria e Bacharelato Alumnado de 15 a 18 anos.	Pág. 12
Educación de persoas adultas	Pág. 15
Actividades en inglés.	Pág. 15
Actividades en portugués.	Pág. 16
Actividades en alemán.	Pág. 17
Recursos e materiais.	Pág. 20
Táboa de feminicidios.	Pág. 22

25 de Novembro 2018

Propostas Didácticas

STES INTERSINDICAL
Organización de Mujeres

Elaboración e Coordinación:

Organización de Mujeres de STES-i, Organización de Mujeres de Confederación Intersindical, Área de Publicaciones de la Confederación Intersindical e Asemblea de Mulleres do STEG

Portada, deseño e maquetación:

Mario Padilla Fernández. Área de Publicaciones de la Confederación Intersindical.

Tradución: Xosé Vieito e Pía Outeiriño

Edición e Distribución:

Asemblea de Mulleres do STEG.

Correos electrónico: www.steg.gal

Colaboraron na elaboración destas propostas didácticas:

Loly Verde Trujillo, Inma Ortells Rodríguez, Sandra Serra Teruel, Laura Conde Rubio, Mª Carmen Gil Robles, Ana Moreno Vaquero, Patricia Ruiloba Gutierrez, Mario Padilla Fernández, María Luz González Rodríguez e Pía Outeiriño

Esta publicación ou calquera parte dela pódese reproducir e distribuir libremente, aínda que nos gustaría que nos citáades.

25novembro2018

xuntas e
combativas
contra a
violencia
patriarcal

25 de Novembro de 2018

Día Internacional para a Eliminación da Violencia Contra as Mulleres

Manifesto da Asemblea de Mulleres do STEG

Xuntas e combativas contra a violencia patriarcal

Desde a Asemblea de Mulleres do STEG un ano mais temos que conmemorar o 25 de novembro e lembrar ao mundo enteiro que a violencia cara ás mulleres non cesa.

Desde que se recollen datos relativos ás mulleres vítimas de terrorismo machista foron asasinadas 950 mulleres. No que vai do ano 2018 foron asasinadas 39 mulleres, sen contabilizar aquelas mulleres asasinadas fóra das relacións de parella, neste caso o número ascende a 77, e é alarmante o crecemento de asasinatos de menores polos seus pais: 8 nenos e 2 nenos coa única intención de facer o maior dano posible á súa parella ou exparella. Estes datos están recollidos con data do 5 de outubro (<https://feminicidio.net/>).

Posiblemente neste momento xa aumentou o número de vítimas, pois o terrorismo machista non cesa e semella non ser o suficientemente

importante na sociedade: nas estatísticas do CIS sobre os principais problemas en España, a violencia cara as mulleres ocupa o posto 18 <https://goo.gl/sj6iAQ> Cal é a orixe desta falta de preocupación? A orixe está nunha sociedade patriarcal onde o home, polo simple feito de ser home, nace cuns privilexios que as mulleres non acadaremos sen unha gran loita e unha gran revolución. Aínda é común na sociedade a percepción de que a violencia cara ás mulleres nas relacións de parella é algo privado e que non debemos meternos. Tamén está socialmente instaurada a idea de que a muller pasa a ser “dependente” do marido en canto comezan relacións de parella. Os estereotipos patriarcais están tan enraizados que ás veces semella imposible que poidan ser erradicados.

O único camiño para eliminar a violencia machista é un cambio social onde as mulleres teñamos os mesmos dereitos e sexamos consideradas cidadás de primeira, como os homes. Unha sociedade onde non sexa necesario falar de cotas para que as mulleres asuman postos de responsabilidade nas empresas. Unha sociedade onde non se cuestione continuamente a valía das mulleres e onde non se someta a escrutinio o noso aspecto físico. Unha sociedade onde os roles sexistas desaparezan. Unha sociedade onde a xustiza patriarcal non exista e nos sintamos realmente protexidas. Como van denunciar as mulleres que sofren algunha violencia machista se as persoas que teñen a obriga que protexelas por careceren de formación de xénero as tratan como culpables e non como vítimas?

As mulleres estamos fartas de ser cidadás de segunda, estamos fartas de que non se nos teña en conta e non se nos valore, estamos fartas de estar sempre cuestionadas e continuamente examinadas. Por iso estamos a tomar as rúas e estémonos facendo oír, estamos a aliarnos porque sabemos que xuntas somos máis fortes. Saímos á rúa o pasado 8 de marzo para demostrar que sen nós o mundo para. Ocupamos as rúas para denunciar a xustiza patriarcal

Xuntas e combativas contra a violencia patriarcal

en casos como o “da manada” ou “ Juana Rivas”, estamos vixiantes e denunciemos todos e cada un dos casos de violencia que sufrimos as mulleres.

O movemento feminista chegou para cambiar esta sociedade e non desistiremos no noso empeño ata que o consigamos. Somos mulleres e estamos afeitas a loitar para acadar o noso lugar no mundo e así seguiremos. Non estamos soas, somos moitas. Non esquezamos ás compañeiras arxentinas que seguen na súa loita por conseguir un abortolibre, seguro e gratuíto, e que conseguiron apoios de mulleres de todas as partes do mundo.

Queremos que as violencias machistas sexan consideradas un problema social importante. Aí é onde as compañeiras xornalistas teñen

un papel relevante, dando perspectiva de xénero a todas as noticias e denunciando aquelas situacións que vaian contra os dereitos das mulleres. Mulleres deportistas, xuristas, universitarias... tamén alzan a súa voz e denuncian o machismo. Porque é fundamental facer ver o problema para darlle solucións e concienciar a sociedade. É fundamental esixir formación en igualdade nos centros educativos para evitar transmitir estereotipos sexistas, así como unha formación en feminismo para todas as persoas que interveñen con mulleres vítimas de violencias machistas.

Por iso, desde a Asemblea de Mulleres do STEG dicimos alto e forte que:

As mulleres xuntas e combativas acabaremos coa violencia patriarcal!!!

*25 de noviembre de 2018
Asemblea de Mulleres do STEG*

**xuntas e
combativas
contra a
violencia
patriarcal**

25novembro2018

25 de novembro de 2018 | Proposta de actividades

XUNTAS E COMBATIVAS CONTRA A VIOLENCIA PATRIARCAL.

Xustificación:

A Asemblea de Mulleres do STEG, outro 25 de novembro máis, Día Internacional para a Eliminación da Violencia Contra as Mulleres, fai un chamamento a todos os axentes da comunidade educativa invocando a transcendencia e magnitude que a educación supón para erradicar unha das maiores e máis perniciosas lacras en todas as partes do planeta: **a violencia que se exerce cara ás mulleres**. Esta violencia que se produce en todos os ámbitos da sociedade. De maneira explícita a través dos malos tratos, os feminicidios, a explotación e tráfico con fins sexuais, nos conflitos armados ou no acoso sexual; e de maneira simbólica a través dos medios de comunicación, a violencia desculpada nas tradicións culturais e relixiosas ou a violencia institucional tolerada e silenciada.

Con esta finalidade dirixímonos a vós, alumnado, profesionais da docencia e da orientación nos centros, e ofrecémosvos esta nova contribución á tarefa educativa mediante esta proposta didáctica con actividades para traballar na aula, estruturada para todos os niveis educativos desde Infantil ata Persoas Adultas.

Con estes materiais pretendemos contribuír a configurar un currículo non sexista, onde se supere a histórica invisibilidade das mulleres e onde se ensine e se aprenda a construír a igualdade entre mulleres e homes, achegando materiais e estratexias que permitan detectar e combater situacións e condutas que conducen á violencia contra as mulleres, ao mesmo tempo que fomentar cambios cognitivos, emocionais e de actitude que permitan construír unha convivencia entre todas as persoas rexida polos principios de xustiza social, equidade, e igualdade.

Apostamos por unha formación de todas as persoas que traballan con mulleres vítimas de violencia machista: traballadoras sociais, poder xudicial, policía, etc porque é necesario que estas mulleres reciban o apoio que necesitan e así evitar as situacións de desprotección que ocorreron.

Ante a violencia institucional, xustiza para todas.

Contidos:

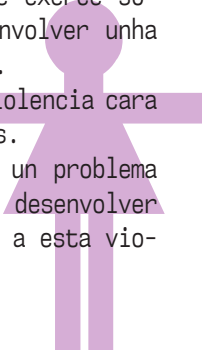
- Formas de violencia contra as mulleres.
- Roles e estereotipos sociais que contribúen á vio-

lencia contra as mulleres.

- Novas tecnoloxías e redes sociais como instrumentos para exercer violencia contra as mulleres.
- Violencia simbólica: os canons de beleza feminina, publicidade e os medios de comunicación.
- Prevención de violencia de xénero a través da educación en igualdade.
- Consecuencias da desigualdade de xénero na nosa sociedade.
- Linguaxe sexista.
- Micromachismos: a sutileza das novas formas de violencia.
- Violencia institucional, mecanismos para a súa detección.

OBXECTIVOS:

- Educar en igualdade como instrumento para previr todo tipo de violencia cara ás mulleres, potenciando actitudes de respecto cara ao feminino.
- Definir, visualizar e identificar todas as formas de violencia que se exercen sobre as nenas e mulleres.
- Desenvolver un espírito crítico ante os costumes, crenzas e prácticas sociais lexitimadas pero que implican violencia contra as mulleres.
- Dotar de estratexias que permitan detectar as actitudes violentas e os rumos sexistas cara ás mulleres nas contornas máis próximas: familia, amizades, centros educativos...
- Reflexionar criticamente sobre todos aqueles mitos que minimizan o problema da violencia de xénero.
- Reflexionar sobre a desigualdade e disimetría entre sexos no ámbito social, laboral e económico como causa da violencia de xénero.
- Coñecer os mecanismos e protocolos de actuación ante a violencia machista.
- Detectar a linguaxe sexista máis agresiva nos medios de comunicación, libros de texto, música, arte, etc, e desenvolver estratexias de modificación desta linguaxe sexista.
- Detectar a violencia simbólica que se exerce socialmente contra as mulleres, e desenvolver unha actitude de rexeitamento fronte a ela.
- Reflexionar sobre as novas formas de violencia cara ás mulleres a través das redes sociais.
- Recoñecer a violencia de xénero como un problema social que nos afecta todas e todos e desenvolver actitudes de loita activa contra cara a esta vio-

lencia.

- Adquirir unha imaxe axustada de cada quen co fin último de manter unha autoestima axeitada.
- Concienciar ao alumnado para compartir e asumir responsabilidades, familiares e sociais, de forma conxunta evitando estereotipos sexistas.

Metodoloxía:

Ao longo da Unidade Didáctica utilizaremos unha metodoloxía activa e participativa que propicie no noso alumnado, por unha banda cambios nas actitudes individuais, nos seus coñecementos e as súas habilidades para eliminar as ideas erróneas que subxacen no fenómeno da violencia de xénero, e por outra banda que o capacite con estratexias para detectar e recoñecer as distintas formas de violencia cara ás mulleres e os posibles casos de malos tratos que atopen ao seu ao redor.

Así pois a presente UD fai uso de técnicas que promoven o cambio nas ideas previas do alumnado, a través do cotexo con todo tipo de fontes documentais, escritas, visuais, musicais así como coa opinión dos seus iguais, sendo esta técnica, sobre todo na Educación Secundaria, unha das máis eficaces para afianzar o proceso de ensino-aprendizaxe, dada a elevada receptividade do alumnado adolescente a seren educado polos seus iguais.

Entre as técnicas utilizas destacamos os grupos de discusión, xogos, role play, escritura creativa, análise de documentos, películas, cancións, debate en grupo. As actividades que elaboramos traballanse unhas de maneira individual, buscando a reflexión persoal, e outras de maneira cooperativa, propiciando a participación e o debate de alumnas e alumnos potenciando en ambos os tipos de actividades a sensibilización ante este importante problema e a concienciación para unha participación activa na súa erradicación.

Criterios de avaliación:

A proposta que presentamos non corresponden cunha unidade didáctica ao uso, e por tanto non pretendemos unha avaliación disciplinada da mesma. Con todo concluíríamos con éxito os nosos obxectivos se ao

finalizar o alumnado:

- Mostra actitudes de respecto cara ás demais persoas sen ningún tipo de discriminación por razón de xénero.
- Recoñece e deferencia as distintas formas de violencia cara ás mulleres e nenas na súa contorna próxima.
- Mostra unha actitude crítica ante accións ou fenómenos que supoñen discriminación ou violencia cara ás mulleres nos costumes, crenzas e prácticas sociais habituais.
- Coñece e utiliza estratexias para detectar e erradicar actitudes violentas e machistas nas contornas máis próximas, familia, amizades, centros educativos.
- Detecta e mostra rexeitamento cara a aqueles mitos que minimizan o problema da violencia de xénero (superioridade “natural” do home, o amor pódeolo todo, compatibilidade entre amor e malos tratos, o amor require entrega total e perda de intimidade, o amor é posesión e exclusividade etc)
- Identifica as desigualdades entre sexos no ámbito social, laboral e económico como causa da violencia de xénero.
- Coñece e sabe poñer en práctica os mecanismos e protocolos de denuncia das actitudes violentas cara ás mulleres.
- Detecta usos sexistas da linguaxe en distintos medios e utiliza estratexias para corrixilos.
- É capaz de detectar as distintas manifestacións de violencia simbólica cara ás mulleres, e mostra rexeitamento fronte a elas.
- Considera a violencia de xénero como un problema e implícase activamente na súa eliminación.
- Adquire unha imaxe axustada á súa propia existencia, pero en igualdade coa doutras persoas.
- Adquirir unha imaxe axustada de cada cal co fin último de manter unha autoestima adecuada.
- Comparte e asume a corresponsabilidade evitando estereotipos sexistas.

SEGUNDA actividade.

1ª- O profesorado coloca na encerado carteis con persoas pelexándose ou discutindo e outros axudándose e abrazándose. Xerar unha conversa partindo da pregunta : Como nos sentimos mellor ante unha imaxe ou ante a outra ? A partir de aí, buscar propostas para sentírmolos mellor e poder axudarnos.

2ª- De seguido, acórdanse actuacións como ser amable, axudar a outras persoas... Tanto os acordos e como levalos a cabo, débuxase por grupos para telos presente nun mural.

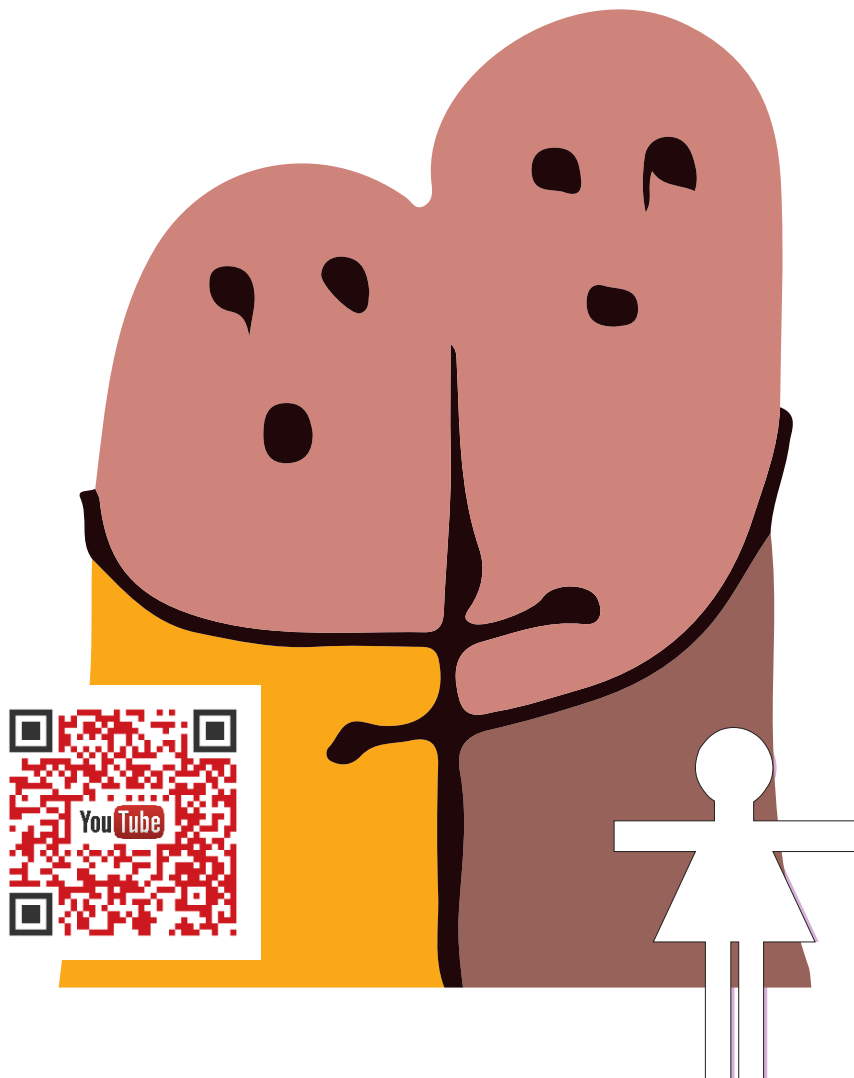
Portada do conto de Santi Balmes (2011). En YouTube:
<https://www.youtube.com/watch?v=WMIZikRpNyl>

PRIMEIRA actividade.

1ª- Unha vez que o alumnado está sentado en círculo, a profesora ou profesor dará unha pelota a quen estea á súa dereita indicando que hai que pasala á nena ou neno que desexe dicindo :teño medo deIrase anotando no encerado o que se vaia dicindo. Ao final da rolda, lerase o que dixeron e cada cal debuxará o que máis medo lle dá. Exporémolos e entre todo o grupo veremos a forma de axudarnos mutuamente para superar esa emoción.

2ª- Como continuación a toque de tambor camiñaran pola aula e ao cesar a música, abrazaranse con quen teñan en fronte. Despois abrazaranse en grupo dicindo "Fora medo!".

Nota :A actividade pódese ampliar e complicar segundo sexa a idade. Engadindo elementos de diálogo como :Senten os mesmos medos as nenas que os nenos?. Traballo por grupos, escribindo carteis ou facendo a lista dos medos entre eles e elas, etc.

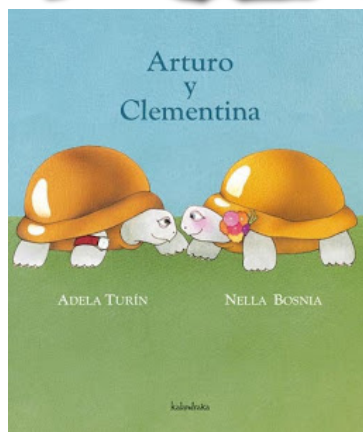

Educación Primaria

Actividades para alumnado de 6 a 9 anos.

ComoCoeducamos
Web para la Igualdad y la Coeducación de las AMPAs de Cúllar Vega

Actividade: Libres e con decisión.

1. Facemos unha asemblea onde comentemos certos termos relacionados co patriarcado, estereotipos, roles de xénero, o papel das mulleres en casa...

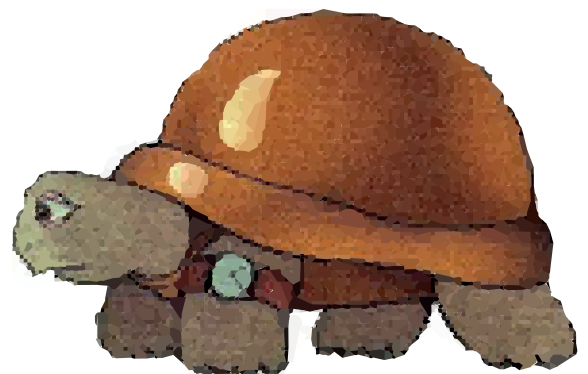
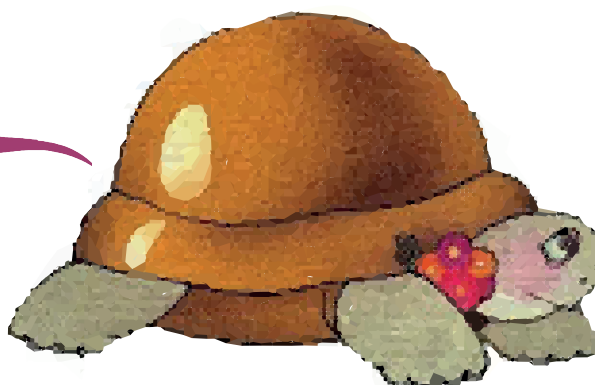
2. Lese o conto de Arturo e Clementina de Adela Turin e Nella Bosnia, publicado pola editorial Kalandraka. Nós aconsellamos adquirir o libro, pero é posible tamén visionalo a través desta ligazón. <http://comocoeducamos.blogspot.com/search/label/Arturo+y+Clementina>. Nesta web atoparás recursos sobre o conto: vídeos, presentacións, guía e propostas didácticas, etc

3.3. Dáselle a cada nena ou neno unha silueta de dúas tartarugas. Coméntase ás nenas e nenos que as coloreen e as decoren segundo sexan Arturo e Clementina, e pegaranlle paus de petiscos morunos detrás. Falaremos con elas e eles sobre as diferentes marcas de xénero, que non respectan á persoa que hai detrás, nin as identidades propias.

4. Debuxarán os diferentes elementos que Arturo pon na cuncha de Clementina. A estes elementos colocáremoslle velcro na parte traseira. Preguntarémolles: Que significan estes obxectos? Lémbranos a algo?

5. Cunha lanterna e proxectando sombras chinesas nun fondo claro, representaremos o conto.

xuntas e
combativas
contra a
violencia
patriarcal

25novembro2018

PRIMEIRA actividade.

Lectura colectiva do conto "En un lugar del bosque verde" (conto para introducir nas clases de Educación Primaria o tema da violencia de xénero). É un dos catro contos que compoñen o libro da autora María Domínguez, da editorial *Hilo de emociones*, "A PAPÁ LE ASUSTAN LAS TORMENTAS"

Tras a lectura coméntase co alumnado da clase e dan a súa opinión sobre a historia. Poden contestar ás seguintes preguntas:

1. Por qué cres que ao oso Patoso non lle gustaba que a osa Golosa fose ao bosque?
 2. Está ben que o oso Patoso lle diga á osa o que debe facer?
 3. Se a osa Golosa seguira co oso Patoso, tería sido feliz?
 4. Cres que fixo ben marchándose a osa Golosa? Por que?
- Despois, cada neno ou nena escribirlle unha carta á osa ou ao oso dicíndolle o que opinan sobre a súa actitude.

Educación Primaria

Actividades para alumnado de 9 a 12 anos.

SEGUNDA actividade.

VIÑETA 1: o alumnado dividirase en tres grupos e cada un deles analizará as respostas e buscará outras situacións que completen cada unha das definicións. No encerado dixital irán escribindo as súas respostas baixo cada viñeta para ofrecer máis información. Podémoslles facer preguntas que orixinen posteriores debates como: é violencia de xénero se un home mata á súa filla?

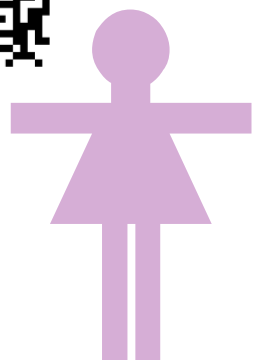
VIÑETA 2: Coñeces algún caso en que ocorra esta situación? Pensades que é violencia de xénero? Que farías ti?

VIÑETA 1 extraída da Escaleira da Violencia de Xénero de Carmen Ruiz Repullo

<https://mejordibujamelo.wordpress.com/category/en-el-aula/>

Autor: Ramón Besonías

Educación Secundaria e Bacharelato

Alumnado de 12 a 15 anos

- A seguir, crearanse pequenos grupos, de cinco ou seis persoas, onde comentarán que lles pareceu o vídeo, coñecen a alguén a quen lle pasou algún dos supostos que nel se relatan?
- A/o docente proxectará na pantalla a imaxe da escaleira de violencia de xénero.
- En que chanzo aparece a violencia de xénero?
- Que é a violencia de control? -pensades que o control da localización, a forma de vestir, as amizades, é violencia de control?, -exércena por igual mozos e mozas? -por que pensades que

PRIMEIRA actividade.

OBXECTIVOS:

- Sensibilizar ao alumnado ante a violencia de xénero.
- Desvelar os estereotipos culturais-sexistas existentes nas relacións.
- Desmitificar a idea de "amor romántico".
- Desenvolver a cultura da igualdade nas diferentes relacións humanas, no centro educativo e fóra del.
- Adquirir unha imaxe axustada de cada un/ha coa finalidade de manter unha autoestima adecuada.

MATERIAL:

- Ver o vídeo. Pepa e Pepe. A escaleira cíclica da violencia de xénero na adolescencia
- Material da aula: computador, proxector, internet, encerado, xiz ou rotulador...
- Material funxible

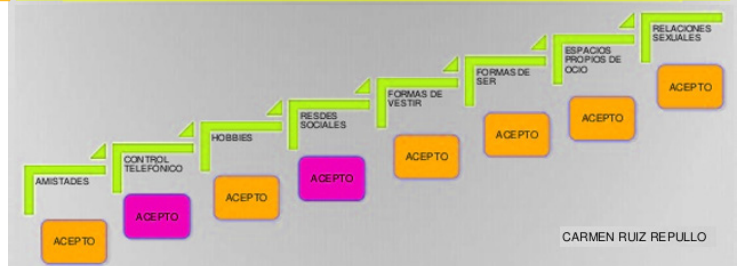
PERIODIZACIÓN:

1 ou 2 sesións. Entre unha e outra sesión pódese deixar tempo para que na casa, na Internet, busquen información sobre os termos utilizados (violencia de control, mito do amor romántico...) e preparar o debate final.

METODOLOXÍA:

- Dinámica e participativa.
- O grupo clase verá o vídeo sobre Pepa e Pepe. A **escaleira cíclica da violencia de xénero na adolescencia**, a través da seguinte ligazón: <https://www.youtube.com/watch?v=lpaabDdQN08> (desde os 44 segundos até os 9 minutos 13 segundos). Forma parte do relatorio de **Carmen Ruiz Repullo, Graduando violencias cotiás**. Ela é socióloga e realiza obradoiros en institutos para abordar a violencia machista cos adolescentes.

ESCALERA DE LA VIOLENCIA

isto é así?

- A violencia de control é violencia de xénero? por que?
- Cal é o mito do amor romántico? É beneficioso ou prexudicial nunha relación de parella? Por que?
- Contesta se son verdadeiras ou falsas, as seguintes suposicións:
 - * Se non me pega, non é violencia de xénero.
 - * Chámame acotío porque se preocupa por min.
 - * Nunha relación de parella, as dúas persoas son libres e poden facer cousas por separado.
 - * Non pode vivir sen min.
 - * A persoa que che quere non che corta as ás. Deixa que te vistas como queiras e que vaías con quen che dea a gana.
 - * Contrólame a localización para comprobar que chegue ben a casa.
 - * Non me pide os meus contrasinais das redes sociais porque confía en min plenamente.
 - * As relacións sexuais deben producirse cando lles apeteza aos dous membros da parella.
- * Quere o mellor para min, por iso me di como debo facer as cousas.
- * Discutimos e pegoume e insultoume, pero logo arrepentiuse. Quéreme moito.

SEGUNDA actividade.

OBXECTIVOS:

- Sensibilizar ao alumnado ante a violencia de xénero.
- Erradicar comportamentos machistas o de violencia cara ás mozas no centro.
- Desmitificar a idea de "amor romántico".

MATERIAL:

Encerado, computador, proxeutor, pantalla ou televisión e DVD.

Material funxible: cartolina, tesoiras, pegamento, revistas, xornais.

PERIODIZACIÓN:

3-4 sesións (repartidas en datas próximas ao 25 de novembro).

METODOLOXÍA:

Para empezar veremos o seguinte videoclip, ROZALÉN La puerta violeta: https://www.youtube.com/watch?v=gYyKuLV8A_c

No seguinte enlace téis a letra da canción:
<https://www.letras.com/maria-rozalen/la-puerta-violeta/>

Despois de ver o videoclip e ler a letra da canción, preguntaremos ao grupo-clase sobre cal é o tema principal da canción.

O/a docente escribirá as diferentes ideas que vaian xurdindo sobre o tema da canción no encerado.

Xurdiu o tema da VIOLENCIA DE XÉNERO ou VIOLENCIA MACHISTA?

Que entenden eles e elas por violencia de xénero?

En grupos de 4 ou 5 persoas, buscarán información na Internet sobre os diferentes tipos de violencia de xénero ou violencia machista. Tamén buscarán exemplos nos medios de comunicación (noticias, imaxes...)

Cada grupo pódese especializar nun tipo de violencia e realizar un lapbook con toda a información solicitada (definicións, exemplos, imaxes...) que deberán explicar ao resto da clase.

Finalmente, a semana do 25 de novembro, os lapbooks serán expostos na entrada do colexio, como parte dunha campaña de sensibilización contra a violencia machista.

Educación Secundaria e Bacharelato

Alumnado de 15 a 18 anos

Actividade 1 . Que pasa coas rapazas? [Recomendada para 4 º E.S.O.]

Anexo I

Metodoloxía:

1. Divídese a clase en grupos mixtos de 4 persoas. Entrégase unha copia a cada grupo do texto que figura como Anexo I, para a súa lectura:
2. Cada grupo debe preparar unha resposta argumentada desde o punto de vista da moza insultada.
3. Cada grupo representará a escena para o resto da clase: tres serán as persoas encargadas de criticar á compañeira pola súa indumentaria, e unha deberá representar á moza insultada utilizando os argumentos que todo o grupo desenvolveu previamente.
4. Finalizadas as representacións, cada grupo debe valorar as respostas dadas en por si e polos demais, segundo lles parecen mellor ou peor argumentadas.
5. De quen pensades que proviñan os insultos; de compañeiros, de compañeiras ou de ambas as partes?. Faise recuento das opinións que culpan aos mozos e ás mozas e, a continuación, pregúntase o motivo desta crenza: por que cren que foron os mozos quen a insultaron, ou por que cren que foron as mozas.
6. Finalmente, desvélese á clase a situación tal e como aconteceu realmente: a profesora ou profesor le o contido íntegro da carta que a protagonista real destes feitos escribiu no Facebook do seu pai en resposta aos seus atacantes:

ANEXO I

4 de xuño de 2018 e aínda hai machismos

Hoxe decidín que para ir ao instituto me poría unha das miñas camisetas favoritas. Unha que deixaba un pequeno anaco da miña barriga ao descuberto. Tamén me puxen un pantalón curto. 13 anos e os comentarios que recibín foron:

- Por que es tan porca?
- Non ensinas demasiado?
- Na miña opinión, non deberías ir así vestida.
- A túa nai sabe que vas así vestida ao instituto?

E, á parte disto, tiveron que aguantar que na miña cadeira escriban "PUTILLA".

Foto da moza vestida como o día que foi insultada no instituto.

xuntas e
combativas
contra a
violencia
patriarcal

25novembro2018

Hoxe decidín que para ir ao instituto me poría unha das miñas camisetas favoritas. Unha que deixaba un pequeno anaco da miña barriga ao descuberto. Tamén me puxen un pantalón curto. 13 anos e os comentarios que recibín foron:

- Por que es tan porca?
- Non ensinas demasiado?
- Na miña opinión, non deberías ir así vestida.
- A túa nai sabe que vas así vestida ao instituto?

E, á parte disto, tiven que aguantar que na miña cadeira escriban "PUTILLA".

Repito: hoxe día 4 de xuño de 2018 e polo feito de ser muller e por vestir como a min me gusta vestir recibín insultos e fun tratada de "PORCA" e de "PUTA".

Todos os comentarios que describo foron de MULLERES. Pregúntome:

Non fomos nós as primeiras en pornos un lazo lila o pasado 8 de marzo?

Non fomos nós as primeiras en defender ás mulleres?

Non somos nós as que estamos en contra do machismo e loitamos pola igualdade real?

Non somos nós as que loitamos por unha sociedade sen ningunha diferenza entre xéneros?

O machismo non só é que un home pégue, viole ou maltrate verbalmente a unha muller. O machismo é tamén recibir insultos pola medida da túa vestimenta e por ser xulgada por tanta carne ensinas en opinión doutras mulleres.

E si, sodes vós os verdugos, as do lazo lila do 8 de marzo, moitas das que quedastes case sen voz gritando contra o machismo.

A sociedade nin avanza nin retrocede se nos xulgamos entre nós e as mulleres nos seguimos tratando de putas por estar con máis dun mozo e calamos que eles fixeren o mesmo. Para facer unha sociedade igual de verdade, as primeiras que teríamos que defendernos somos nós mesmas.

Comenteino na casa. Estou moi tranquila porque sei quen son as miñas amigas e quen é a xente que de verdade me quere. Non deixarei de ser quen son por unhas nenas maleducadas e curtas de entendemento que só saben abrir a boca para meterse comigo por como visto.

Tanto dá que me tratades de golfa, porca ou fresca. Sei quen e como son. Eu trataríavos coma se fosedes animais por non saber respectar a xente do voso mesmo sexo. Dádesme pena porque para sentirvos fortes tedes que andar insultando á xente pola súa maneira de vestir. E en grupo, claro. Porque só en grupo sodes fortes.

Son tan muller coma vós aínda que eu teña a

ardidez de vestir como me gusta vestir. E o día que vaiades máis curtas que de costume, non esperedes ningún tipo de insulto da miña parte. Aprendede a tratar á xente por quen e como é, nunca polo que aparentan. Que quen decide ensinar a barriga non sempre busca ligar máis e que se alguén opta por ensinar o cu, non implica que queira que llo toquen.

Ouvín miles de veces insultos e bobadas cara ás mulleres polo longo ou curto das súas pezas. A miña roupa é igual de curta que a vosa mentalidade e se aínda non aceptades que as mulleres podemos vestir como nos dá a gana, podedes regresar á idade de pedra de onde parece que saístes. Vós sodes o machismo contra o que loitamos.

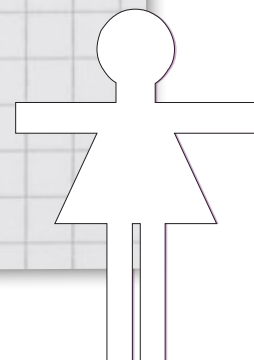
Estamos no século XXI e parece que esteamos na prehistoria, tratando ás mulleres como a obxectos e todo por algo tan simple e persoal como a maneira de vestir. Non vos xulgo por como vestides e nunca fixen comentarios sobre que e canto ensinades. Sabedes por que? Porque vos respecto como seres humanos e, sobre todo, como mulleres. Porque me ensinaron na casa que ninguén é máis ou menos muller por ir máis ou menos tapada. Que a nosa feminidade non depende da nosa vestimenta; só dos nosos sentimentos e non son nin máis nin menos muller por dicírvolo. Para min, ser muller pasa por non xulgar a outras mulleres por ser como son.

Todas somos mulleres e todas deberíamos respectarnos.

As vosas palabras fixéronme reflexionar sobre quen son como muller e pensei tamén en quen sodes vós. Como amigas, como persoas e, sobre todo, como mulleres. Representades todo o que non quero ser e contra o que loito. Agora, quizais, vos toca reflexionar a vós. sentirvos fortes tenéis que andar insultando a la gente por su manera de vestir. Y en grupo, claro. Porque sólo en grupo sois fuertes.

Redacción Multimedia (6 de xuño de 2018). La lección de una niña 13 años a la que llamaron "putilla" y "guarra" por ir en shorts al instituto. El Mundo.

Recuperado de
<https://www.elmundo.es/baleares/2018/06/06/5b17b1d722601d33388b461b.html>

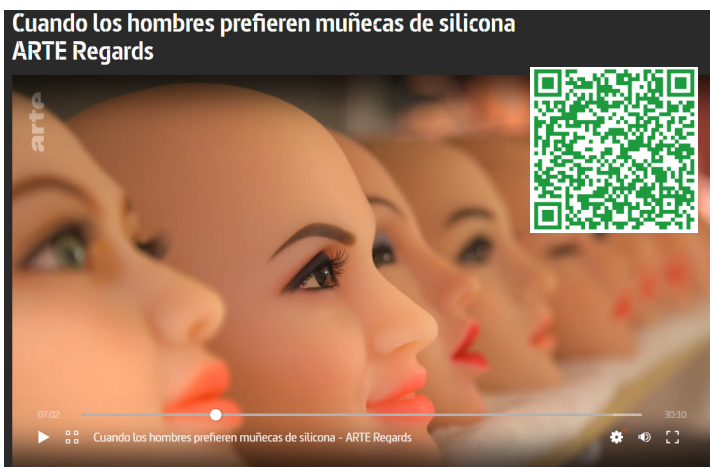
Actividade 2. Obxectos sexuais (Recomendada para Bacharelato)

Materiais:

- Acceso a Internet
- Encerado dixital ou un computador para cada grupo de catro alumnas e alumnos.

Metodoloxía:

1. Visionado do documental: *Cuando los hombres prefieren muñecas de silicona*. Recuperado de: <https://www.arte.tv/es/videos/079474-007-A/cuando-los-hombres-prefieren-muñecas-de-silicona/>. Duración: 31 min. Disponible online ata o 02/12/2018.
2. En grupos de catro persoas reflexiónase sobre as seguintes cuestións:
 - Como son as mulleres de silicona? Fai unha descrición das súas principais características físicas e emocionais.
 - Que tipo de relación se pode establecer con elas?
 - Se, tal e como se expón no documental, chegan a desenvolver bonecas con intelixencia artificial; que tipo de personalidade pensades que terían?
 - Credes que se fabrican e se venden en grandes

cantidades homes de silicona? Buscade información en Internet e verifícase as vosas crenzas.

- Teñen algo que ver este tipo de obxectos coa violencia machista? Por que?
3. Cada grupo, a través da súa portavoz, expón as súas conclusións ao resto da clase.

Actividade 3. Nin unha menos (15 a 18 anos)

Materiais:

- Acceso a Internet
- Un computador para cada grupo de alumnas e alumnos.
- Impresora
- Papel de cor morada
- Cartolina ou "papel continuo" para o cartel
- Materiais para colorear: pinturas, rotuladores...
- Tesoiras, agulla e fío, ou sedela

Metodoloxía:

1. Divídese a clase en grupos de catro. Todos os grupos, excepto un, buscan noticias sobre as vítimas de violencia machista (esposas, nais, sogras, fillas e fillos) no que vai de ano. Se hai catro grupos, un encargárase de realizar a pancarta ou cartel reivindicativo contra a violencia machista e os outros tres distribuíranse catro meses cada un, da seguinte maneira:
 - O grupo 1 encárgase de recompilar información dos meses de xaneiro, febreiro, marzo e abril de 2018.
 - Grupo 2: maio, xuño, xullo e agosto
 - Grupo 3: setembro, outubro e novembro
 - Grupo 4: cartel ou pancarta.

- Si hai un número superior ou inferior de grupos na aula, redistribúense os meses da forma máis equitativa posible.
2. Cada grupo debe ir enumerando nun documento de texto o nome de cada vítima, a data e o lugar en que sucederon os feitos e o que lle fixo o seu agresor. Non máis de 3 liñas. Convén deixar dous ou tres espazos entre cada parágrafo para poder recortar comodamente unha vez impreso. Cada caso debe ir numerado, o que implica a coordinación entre os diferentes grupos para poder continuar a numeración segundo a orde cronolóxica, até alcanzar a cifra total a 24 ou 25 de novembro de 2018.
 3. Unha vez escrito o documento coas vítimas da violencia machista, e verificada a súa numeración, imprímense ou escriben en papel anacos de papel morado.
 4. A continuación únense todos os papeis mediante un fío e colócanse nalgún lugar visible do centro, previamente acordado, xunto co cartel ou pancarta.

Educación de persoas adultas

Presentamos ao grupo unhas cancións para escoitar:

Amaral - Salir Corriendo

<http://www.youtube.com/watch?v=aCXQg1iusOg>

Amistades Peligrosas - Quitame

este velo

<http://www.youtube.com/watch?v=HWbPH3sMKYs>

Antonio Flores - No dudaría

<http://www.youtube.com/watch?v=t5zWfADKgGk>

Anda & Lucas -Y en tu ventana

<http://www.youtube.com/watch?v=ZaEc1eiHBSw>

Chojín & Lidia -El final del cuento de hadas.

http://www.youtube.com/watch?v=BXS_fZs8oBk

1-Escoitamos as cancións. Grupo clase. Podemos comezar a sesión analizando os coñecementos previos do alumnado respecto da violencia de xénero:

- que é
- tipos de violencia
- casos que coñecen
- por que se produce, etc.

É importante, neste momento, facer ver que a violencia de xénero non só se limita aos asasinatos, senón que existen outros tipos de violencia máis difíciles de identificar na nosa contorna, a través de cancións por exemplo.

2- Dividimos a clase en 5 grupos de 4-5 persoas.

A cada grupo asígnaselle unha canción para analízala:

CUESTIÓN	MULLER	HOME
Escribe as calidades negativas ás que fai referencia.		
Escribe as palabras que aparezan na canción asociadas a muller e ao hombre.		
Que situación vive cada unha/un?		
Cres que hai abuso físico?		
Cres que hai abuso emocional?		
Cres que hai abuso ambiental?		

3. Posta en común grupo-clase

Actividades en inglés (Para Secundaria)

Put on my shoes

Secondary Education

Big group activity

30/40'

We will start talking about violence against women and checking what they do know about it.

This is an interesting video we can use as an introduction:

<https://www.youtube.com/watch?v=jkFyFUanaCQ>

Draw a couple of footprints in a paper, you will only give the papers to half of the group. In each footprint write words related to violence against women (abuse, rape, insult, psychological violence, control, jealousy, physical violence...)

Give one paper to each kid (the other half of the group must be out, so they can't see the words).

Once they are all together, the kids with the footprints must perform the violence they are suffering, and the rest of the kids have to guess what is happening and how they could help to that person.

**Actividades
en portugués
(Para Secundaria)**

Justiça machista não é justiça – a manifestação de ontem

ISABEL MOREIRA

29.09.2018 às 8h00 FONTE: Jornal EXPRESSO

- Qual é a razão pela qual a jornalista saiu à rua?
- O que quer dizer a repórter com a frase. "Sair à rua exigindo que a igualdade de género, seja refletida nas decisões judiciais é coisa de "certas militâncias"?
- Acha que a nossa justiça é patriarcal? Argumente a sua resposta.
- Como tentaria resolver esse problema?

Ontem saí à rua juntando-me a quem afirma que justiça machista não é justiça. Já sabemos que para algum fervor sindicalista, sair à rua exigindo que a igualdade de género, tal como ela é imposta pelo direito internacional e nacional, seja refletida nas decisões judiciais é coisa de "certas militâncias".

Avante.

Saí à rua, não para exigir o cumprimento de penas efetiva, não para reclamar pelo agravamento de penas dadas em concreto num ou noutro caso, mas para repudiar toda e qualquer decisão cuja fundamentação me ofenda enquanto mulher.

Saí à rua, portanto, porque depois de mais decisões do que aquelas que vêm fazendo notícia a darem músculo ao músculo do sexismo, quero uma reflexão profunda que tem na nossa indignação o pontapé de saída para a transformação da sociedade e, portanto, dos tribunais.

Ainda hoje faço um esforço diário para estar atenta à estrutura patriarcal que prevalece, para não tropeçar num duplo padrão que me esmague, isto é, passo a vida a contrariar o que me foi apresentado e incutido, pelo que sei da permeabilidade dos tribunais (como quaisquer instituições) e dos/das magistrados ao dado adquirido que é o sexismo.

Saber do facto (a tal permeabilidade) não o torna aceitável, os tribunais administram a justiça em nome do povo, pelo que não podemos tolerar que a igualdade de género continue a ser parente pobre

na formação dos/das magistrados e que a nossa liberdade sexual – seja qual for o peso da história do direito penal – seja menos valorada do que bens jurídico-económicos.

Quero juízes e juízas especialmente – repito, especialmente – capacitados em matéria de igualdade de género, para que nunca mais uma mulher possa ver a culpa do seu agressor diminuída à conta da invocação do desvalor bíblico do adultério, para que nunca mais uma relação não seja considerada "de namoro", evitando-se o agravamento do homicídio da mulher, para que nunca mais os deveres conjugais (hoje sem valor jurídico) sirvam de expiação da mulher agredida, para que nunca mais dançar numa pista de dança ao lado de um dos violadores da vítima seja considerado um "clima de sedução mútua".

Nunca mais. Chega de perpetuar milénios de subjugação das mulheres e de reproduzir a imagética torpe da violação como crime que tem de envolver pancadaria, gritos e muito sangue.

Não me movo, insisto, pelo agravamento das penas nem pela execução concreta de penas de processos que não acompanhei. Não me movo pelo debate pouco informado acerca do que é, tecnicamente, o crime de violação e o crime de abuso sexual de pessoa incapaz de resistência.

O que me move é uma justiça limpa de sexismo.

Porque justiça machista não é justiça.

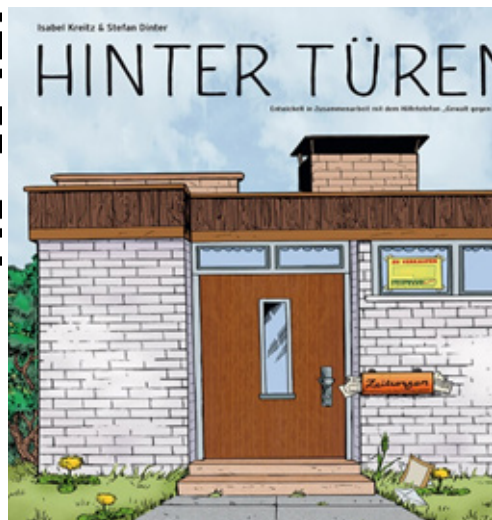
Foto: www.publico.pt

Actividades en alemán (Para Secundaria)

Dieser Unterrichtsvorschlag richtet sich an 15 - 18-jährige SchülerInnen (4° ESO - 2° BACH): B1-B2 Niveau

DEUTSCH: WANDERAUSSTELLUNG HINTER TÜREN

Eine Graphic Novel in vier Kapiteln von Isabel Kreitz und Stefan Dinter. Entwickelt in Zusammenarbeit mit dem Hilfefon „Gewalt gegen Frauen“.

Ziel: Kooperatives Lernen ist nicht einfach nur Gruppenunterricht, sondern eine besondere Form des gemeinsamen Lernens: So übernimmt jeder Schüler / jede Schülerin durch gezielte kooperative Maßnahmen die Verantwortung für alle. Die Gruppen sind nicht homogen, sondern heterogen. Die Aufgaben werden in der Gruppe durch die Übernahme verschiedener Rollen verteilt. Soziale Fähigkeiten werden in jeder Arbeitsphase des Kooperativen Lernens erlernt und geübt. Alle vier Fertigkeiten werden geübt: sprechen, hören, lesen und schreiben.

Verlauf (1 Doppelstunde= 2x 50 Min.)

Rote/ blaue/ gelbe und grüne Aufkleber werden an die SchülerInnen verteilt. Die SchülerInnen mit der gleichen Farbe setzen sich alle an einen Tisch. Mit Hilfe ihres Handys und dem Qr-Code sollen die SchülerInnen ihr Kapitel einzeln online lesen. Auf jedem Arbeitstisch liegt eine Wortschatzliste, um das Verständnis des Kapitels zu erleichtern.

Nach dieser ersten Einzelarbeit (20 Min.) sollte jeder / jede in der Gruppe Experte/Expertin dieses Kapitels sein.

Der Lehrer / die Lehrerin verteilt nun an jeden Tisch einen Fragebogen, der nur zu diesem Kapitel gehört. Das soll nur als Orientierung dienen. Das Gruppenarbeitsergebnis soll in Form eines Unterrichtsplakats (DIN A1) aufbereitet werden, d.h. die SchülerInnen sollen auf dem Plakat das Wichtigste von ihrem Kapitel aufschreiben, malen und aufkleben. Ihnen steht unterschiedliches Material zur Verfügung, wie z.B. Bunstifte, Zeitschriften, usw. (30 Min.)

Dieses Plakat, das alle gemeinsam erstellt haben, wird im Klassenzimmer aufgehängt. Die Standorte der Plakate sollen dabei nicht eng beieinander hängen, damit sich die Gruppen beim Betrachten und Vorstellen nicht gegenseitig stören.

Nun werden die Gruppen neu zu "Expertengruppen" zusammengestellt, so dass in jeder neuen Gruppe ein Mitglied von jeder Arbeitsgruppe vorhanden ist, d.h.: Blau, Rot, Grün und Gelb.

Der Lehrer/die Lehrerin verteilt jetzt einen Fragebogen mit den Fragen zu den vier Kapiteln. Das jeweilige Expertengruppen-Mitglied stellt den anderen Mitgliedern seiner Gruppe das Plakat vor an dem er/sie gearbeitet hat und erzählt vom Inhalt des Kapitels. Rückfragen sind möglich. Die SchülerInnen, die aufmerksam zugehört haben, haben 5 Minuten Zeit ihre Fragen zu beantworten, das Plakat in Ruhe zu betrachten und ggf. ihre Notizen zu vervollständigen. Die ganze Gruppe zusammen wandert zu einem neuen Plakat.

Nach der Wanderung (20 Min.), d.h. nachdem die SchülerInnen die vier Plakate "besucht" haben, schreiben sie mit Hilfe ihres Fragebogens eine Zusammenfassung der Graphic Novel "Hinter Türen" (30 Minuten).

FRAGEBOGEN KAPITEL 1

1. Warum geht Anne Wegener, die Journalismus-Auszubildende, zur Redaktion der Lokalzeitung "Grevenacker Echo"?
2. Auf ihrem Arbeitstisch findet sie einen Brief? Von wem ist er und was steht da drin?
3. Wie verhält sich ihr Chef mit ihr?
4. Wohin fährt sie?
5. Welche Informationen bekommt sie dort?

FRAGEBOGEN KAPITEL 2

1. Wie verhalten sich die Männer mit den Frauen im Büro?
2. Was erzählen die Frauen, die im Büro arbeiten, über ihren Chef?
3. Anne geht zu ihrem Chef um ihm vorzuschlagen, über die Geschichte von Inge Berger zu recherchieren und zu schreiben. Wie reagiert ihr Chef und was sagt er ihr?
4. Was macht dann Anne? Wohin geht sie?
5. Welche Informationen bekommt sie?

FRAGEBOGEN KAPITEL 3

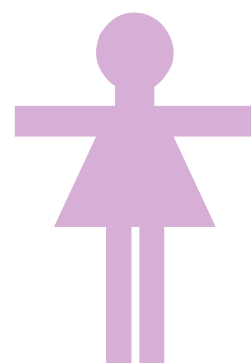
1. Als Anne nach der Arbeit nach Hause geht und einschläft, fängt sie an zu träumen. Wovon oder von wem träumt sie?
2. Was passiert in ihrem Traum?
3. Welche Informationen bekommt sie in ihrem Traum?
4. Was wirft ihr Inge Berger in ihrem Traum vor?
5. Wie fühlt sie sich, als sie aus ihrem Traum aufwacht?

FRAGEBOGEN KAPITEL 4

1. Am nächsten Morgen geht Anne zu ihrer Arbeit in die Redaktion. Wo sind ihre Kollegen und was machen sie da?
2. Wie reagiert ihr Chef und ihre Kollegen auf ihre Frage: "Warum ist der Mord an einer Frau nicht so wichtig?"
3. Was macht Anne, nachdem sie mit ihrem Chef gesprochen hat?
4. Wo arbeitet sie sechs Monate später und wie ist ihr Verhältnis mit ihren neuen Kollegen?
5. Ihr Blog-Post "Der Tod der alten Dame" hat Erfolg. Worüber schreibt sie in diesem Blog-Post und was ist ihr Ziel?

xuntas e
combativas
contra a
violencia
patriarcal

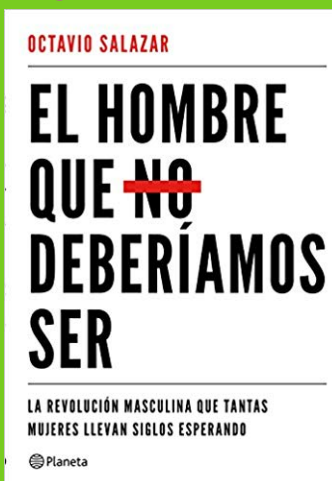

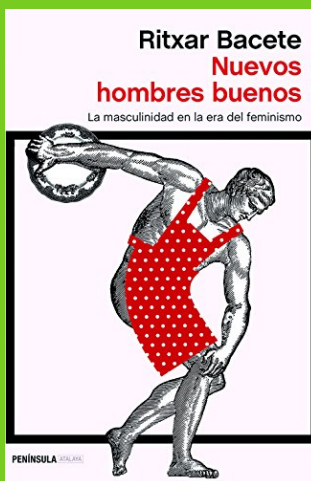
Recursos

VARELA, N. (2017). *Íbamos a ser reinas*. Barcelona, Edicions B.

SALAZAR, O. (2018). *El Hombre que no deberíamos ser. La revolución masculina que tantas mujeres llevan siglos esperando*. Barcelona, Editorial Planeta.

BACETE, R. (2017). *Nuevos hombres buenos. La masculinidad en la era del feminismo*. Barcelona, Edicions Península.

HAWKINS, P. (2015). *La chica del tren*. Barcelona, España: Editorial Planeta.

SÁNCHEZ, A. (2015). *La niña y...* Madrid, Editorial...

Guías y otros recursos

Creado por Andonella e Plaqueta –ilustradora e comunicóloga, respectivamente– *Amiga date cuenta* é unha "guía para a vida" e un convite a coñecer e cuestionar moitos temas considerados tabú: sexo, orientación sexual, tatuaxes, menstruación, o ligue, as enfermidades mentais, etc.

Gemma Lienas. Editorial Planeta. 2013

Que ler:
LIBROS, CONTOS, CÓMIC

Carlota observa o mundo coas "lentes violetas" e comproba como situacións cotiás que parecían inquestionables resultan inxustas e discriminatorias. Para descubrir situacións inxustas coa muller e para detectar cando actuamos segundo uns modelos impostos, necesitas usar os lentes de cor violeta.

Me lo podrías haber pedido

O cómic sobre as excusas dos homes coas tarefas do fogar

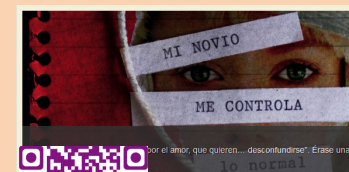
O cómic da artista Emma Clit sobre a 'carga mental' que soportan as mulleres:

"Significa que sempre tes que estar en alerta e lembrarte de todo"

https://www.eldiario.es/micromachismos/Deberias-haberlo-pedido-comic-mental_6_661843823.html

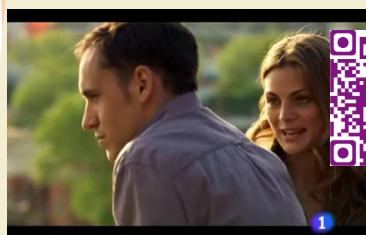

"Érase dos veces... Cenicienta", "...Siren de Belén Gaudes e Pablo Macías.

BLOG: MI NOVIO ME (cibercontrol,novos x...
<http://minoviemecontrola-me-controla-lo-normal/>

Que visitar: **BLOG**

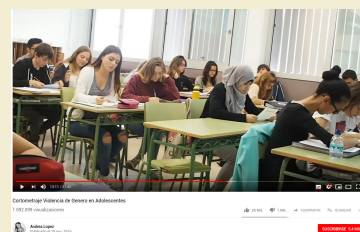

CINEMA: "NO ESTÁS SOLA" en "TVE a la carta"
<http://www.rtve.es/m/alcanta/videos/no-estas-sola-sara/no-estas-sola-sara/637137/?media=tve>

EL ORDEN DE LAS COSAS. Unha curtametraxe impactante, para facer reflexionar sobre esta traxedia ás persoas que viven alleas a ela.
<https://www.youtube.com/watch?v=hfGsrMBsX1Q&feature=youtu.be>

Curtametraxe sobre violencia de xénero en adolescentes. Reflexa moi ben como comeza todo e como os ciumes son tóxicos.
<https://www.youtube.com/watch?reload=9&v=2Cw-cnsNNSE&fea>

A NENA E O LOBO é unha historia autobiográfica que narra, a modo de diario, a vivencia da música, compositora e produtora Amparo Sánchez. Unha historia brutal e desgarradora na que a violencia machista ten un papel crucial. Esta é unha historia de transformación e superación, un libro conmovedor, que non deixará a ninguén indiferente. Unha obra fresca, pop, directa, sinxela e incisiva. Literatura de choque, que enfoca e narra en primeira persoa as experiencias dun mundo descoñecido para algunhas mulleres e non tan descoñecido, desgraciadamente, para outras.

A NENA E O LOBO é o primeiro libro dunha muller que actuou en infinidade de escenarios, que conta con moitos álbums publicados, que chegou a miles de persoas de varios continentes coas súas cancións cheas de forza e contido e que agora rompe o seu silencio espindo unha parte amarga da súa intimidade, pero sen rastro de odio nin de rancor.

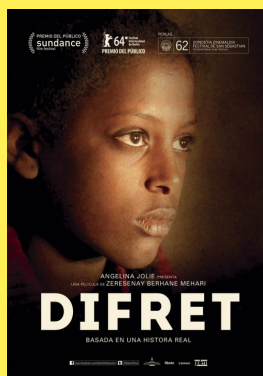
EL LOBO
La niña y el lobo.
Al Lupercalia.

Mildred Hayes (Frances McDormand), unha muller de 50 anos tiña unha filla adolescente que foi violada e asasinada, decide iniciar pola súa conta unha guerra contra a Policía do súa vila, Ebbing, ao considerar que non fan o suficiente para resolver o caso e que se faga xustiza. O seu primeiro paso será contratar uns valos publicitarios denunciando a situación sinalando ao xefe de policía, William Willoughby (Woody Harrelson), como responsable principal da pasividade policial.

LEGRAND, X., (director), (2017).
Custodia compartida. Francia: K.G. Productions.

Que ver: CINE

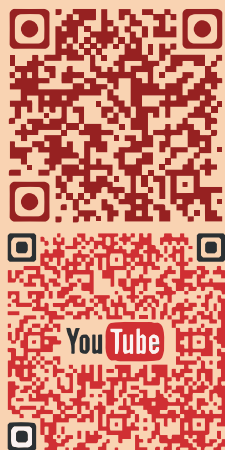
MEHARY, Z., (directora), (2014).
Difret. Etiopía: Haile Addis Pictures

GHAEM MAGHAMI, R., (2015). Sonita.
Alemania, Suíza, Irán: TAG/TRAUM
Filmproduktion / Intermezzo Films S.A.
/ ARTE / Norddeutscher Rundfunk

Podcast de Barbijaputa

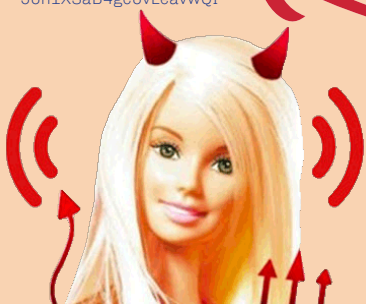
https://www.eldiario.es/barbijaputa/Radiojaputa-estreno_6_761583873.html

As cancións do programa de Barbijaputa

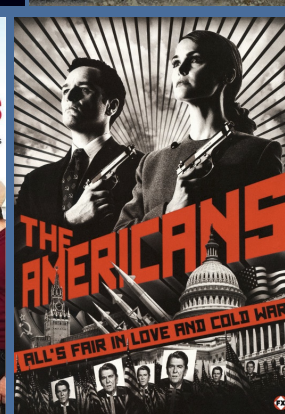
https://www.youtube.com/watch?v=L8x4DBBQI_8&index=62&list=PLvWZhl_fTpeN-50n1XSaB4gc6vLeavwQ1

Barbijaputa

Que ver: CURTAS

Que ver: SERIES

MULLERES ASASINADAS POR VIOLENTOS MACHISTAS no período comprendido entre o 1 de xaneiro ao 1 de novembro de 2018

* 01-12-2015 Silvia de 51 anos, Pilas (Sevilla). Irmán. Detido o 19-06-2018.

1	19-01-2018 Jénifer de 46 anos natural de Venezuela. Los Realejos (Tenerife). Agresor: Parella.
2	29-01-2018 Laura de 27 anos. Madrid. Agresor: Coñecido.
3	05-02-2018 Pilar de 57 anos. Guadix (Granada). Agresor: Marido.
4	13-02-2018 María Adela de 44 anos. La Viñuela (Málaga). Agresor: Parella.
5	12-03-2018 (aparición cadáver) Paz de 43 anos. Agresor: Veciño de Navia.
6	17-03-2018 Pilar de 43 anos. Xirivella (Valencia). Agresor: Parella.
7	26-03-2018 Dolores de 30 anos. Santa Cruz de Retamar (Toledo). Agresor: Parella.
8	31-03-2018 María del Carmen de 48 anos. Albox (Almería). Agresor: Parella
9	05-04-2018 Felisa de 72 anos. Sabadell (Barcelona). Agresor: Xenro.
10	09-04-2018 Patricia de 40 anos. Blanes (Girona). Agresor: Parella.
11	11-04-2018 Doris de 39 anos. Murcia. Agresor: Marido.
12	20-04-2018 María José de 43 anos. Vitoria (Álava). Agresor: Exparella.
13	20-04-2018 Florentina de 69 anos. Vitoria (Álava). Agresor: Ex-xenro.
14	29-04-2018 Silvia de 34 anos. Burgos. Agresor: Exparella.
15	06-05-2018 Leticia de 32 anos. Castrogonzalo (Zamora). Agresor: Menor de 16 anos.
16	10-05-2018 María del Mar de 21 anos. Las Gabias (Granada). Agresor: Noivo.
17	04-06-2018 Vítima sen identificar de 39 anos. Albacete. Agresor: Excuñado.
18	08-06-2018 María Soledad de 40 anos. La Matula (Las Palmas). Agresor marido.
19	12-06-2018 Vanesa de 21 anos. Betancuria (Fuerteventura). Agresor: Curmán.
20	17-06-2018 Josefa de 43 anos. Guadahortuna (Granada). Agresor: Marido.
21	18-06-2018 Francisca de Jesús de 40 anos, Badalona. Agresor: Parella.
22	19-06-2018 Magdalena de 47 anos. O Porriño (Pontevedra). Agresor: Marido.
23	22-06-2018 Sophia 28 anos. Asparrena (Álava). Desaparecida 14/05 en Alemania. Agresor: Camioneiro.
24	25-06-2018 Raquel de 37 anos. Zaragoza. Agresor: Marido.
25	06-07-2018 Martha Josefina de 47 anos. Madrid. Agresor: Exparella.
26	06-07-2018 María Isabel de 84 anos. La Felguera (Asturias). Agresor: Marido.
27	07-07-2018 Cristina de 24 anos. Lepe (Huelva). Agresor: Parella.
28	09-07-2018 Alí L. de 46 anos. Collado Villalba (Madrid). Agresor: Parella.
29	18-07-2018 Paula Teresa de 40 anos. La Orotava (Tenerife). Agresor: Marido.
30	19-07-2018 María Judith de 57 anos. A Coruña. Agresor: Marido.
31	24-07-2018 María Isabel de 63 anos. Astorga (León). Agresor: Exparella.
32	06-08-2018 Mari Paz de 78 anos. Barcelona. Agresor: Marido.
33	14-08-2018 Leyre de 21 anos. Dúrcal (Granada). Agresor: Parella.
34	14-08-2018 Arantxa de 31 anos. Tortuguero (Costa Rica). Agresor: Descoñecido.
35	19-08-2018 Ana Belén de 50 anos. Cabana de Bergantiños (A Coruña). Agresor: Marido.
36	23-08-2018 Estela de 35 anos. Barcelona. Agresor: Parella.
37	27-08-2018 Ivanka Petrova de 60 anos. Orihuela (Alicante). Agresor: Parella.
38	28-08-2018 N.B. de 38 anos. Huarte (Navarra). Agresor: Marido.
39	03-09-2018 Carmen F. de 64 anos. Sils (Girona). Agresor: Fillo.
40	06-09-2018 María Dolores de 67 anos. Zaragoza. Agresor: Marido.
41	06-09-2018 María de 92 anos. Zaragoza. Agresor: Fillo.
42	10-09-2018 Yesica de 29 anos. La Caridad (Asturias) Agresor: Marido.
43	10-09-2018 Jhoesther de 32 anos. Madrid. Agresor: Parella.
44	10-09-2018 Eva de 35 anos. Borriol (Castelló). Agresor: Parella sentimental.
45	15-09-2018 Vítima sen identificar de 71 anos. Barcelona. Agresor: Marido.
46	21-09-2018 Sara María de 41 anos. Úbeda (Jaén). Agresor: exmarido.
47	25-09-2018 Nuria de 39 anos. Maracena (Granada). Agresor: Parella.

MULLERES ASASINADAS POR VIOLENTOS MACHISTAS no período comprendido entre o 1 de xaneiro ao 1 de novembro de 2018

49	27-09-2018 María Manuela (Manoli) 46 anos. Torrox (Málaga). Agresor: Parella. En investigación.
50	06-10-2018 Anna María de 48 anos. Sant Joan les Fonts (Girona). Agresor: Exmarido.
51	09-10-2018 N.A. de 48 anos. Roquetas (Almería). Agresor: Descoñecido.
53	20-10-2018 María José de 67 anos. Córdoba. Agresor: Marido.
54	23-10-2018 Vítima sen identificar de 36 anos. Sevilla. Agresor: Exparella.
55	24-10-2018 Yolanda de 50 anos. Pamplona. Agresor: Noivo.

Menores asasinados e asasinadas, vítimas da violencia de xénero

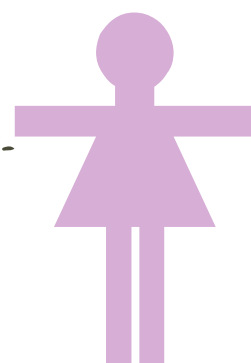
1	20-03-2018. Marina Gálvez de 8 anos. Getafe (Madrid). Agresor: Pai.
2	20-03-2018 Alejandro de 13 anos. Getafe (Madrid). Agresor: Pai.
3	20-04-2018 Andrés de 9 anos. El Ejido (Almería). Agresor: Pai.
4	04-06-2018 Laia de 13 anos. Vilanova i la Geltrú (Barcelona) Agresor: Veciño.
5	18-07-2018 Paula de 3 anos. La Orotava (Tenerife). Agresor: Pai.
6	18-07-2018 Miranda de 5 anos. La Orotava (Tenerife). Agresor: Pai.
7	25-09-2018 Martina de 2 anos. Castellón. Agresor: Pai.
8	25-09-2018 Nerea Carrascosa de 6 anos. Castellón. Agresor: Pai.
9	02-10-2018 Niño de 6 anos. Sabadell, asasinado. Agresor: Pai.

Casos en investigación de Mulleres asasinadas por violentos machistas

1	11-01-2018 Cris Mairi de 30 anos. Madrid. Agresor: descoñecido.
2	06-03-2018 Zuni Adela de 34 anos, Fuentidueña del Tajo (Madrid). Hipótese.
3	25.03.2018 Sen identificar, entre 30 e 40 anos. Tarragona. Agresor: descoñecid.
4	07-05-2018 Mercedes de 42 anos. Las Ventas de Retamosa. Agresor:
5	13-05-2018 M ^a Carmen de 50 anos. Valencia. Agresor: fillo.
6	31-05-2018 Sen identificar de 69 anos. Elx (Alicante). Agresor
7	21-06-2018 Elizabeth de 36 anos. Ciutadella (Menorca). Agresor: marido.
8	26-08-2018 Sen identificar. Achada estrangulada. Sos del Rey Católico.

Homes asasinados no marco da violencia machista

1 - 28-03-2018 Home de 70 anos asasinado ao defender á súa nieta de 21 anos da exparella da súa filla de 46 anos. A filla tiña denunciado por ameazas e malos tratos 24 horas antes e foi trasladada a un centro de acollida para mulleres vítimas de maltrato.

#NIN UNHA MENOS

25 de Novembro 2018

Propostas Didácticas

Todos os níveis educativos

